

Päiväys
6.5.2024

Diaarinumero
TKUHAO/437/2024

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asia: HE 27/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kansalaisuuslain muuttamisesta

Asiantuntijalausunto

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Turun hallinto-oikeudelta lausuntoa hallituksen esityksestä kansalaisuuslain muuttamisesta. Hallinto-oikeus on 27.2.2024 antanut lausuntonsa kyseistä esitystä koskevasta luonnoksesta, kuten myös useat muut lausunnonantajat. Hallituksen esityksessä lakiehdotukseen ei ole tehty lausuntopalautteen perusteella muutoksia, mutta hallituksen esityksen perusteluja on täydennetty muun muassa vaikutusten arvioinnin ja säätämisyjärjestysperustelujen osalta.

Hallinto-oikeus on edellä mainitussa lausunnossaan muun muassa todennut pitävänsä kannatettavana asumisaikaa koskevien säännösten yksinkertaistamista ja katsonut, ettei esitetyillä muutoksilla ole merkittäviä vaikutuksia hallinto-oikeuksiin. Hallinto-oikeus on lausunnossaan myös kiinnittänyt huomiota lakiehdotuksen 13 §:n 1 momentin 2 kohdan sanamuotoon ”hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet kahdeksan vuotta (asumisaikaedellytys)” ja katsonut, että vaikka säännöksestä on voimassa olevaan säännökseen verrattuna poistettuna ilmaisu ”keskeytyksettä”, on se ilmaisun ”viimeksi kuluneet” vuoksi mahdollista ymmärtää tarkoituksensa vastaisesti myös siten, että vaatimuksena olisi keskeytyksetön asumisaika, jonka esim. jo lyhyt katkos oleskelulupien välillä katkaisisi, koska henkilöllä ei katkoksen aikana ole tuolloin ollut kansalaisuuslain 7 §:ssä määriteltyä varsinaista asuntoa ja kotia Suomessa. Hallinto-oikeus on todennut, että säännöksen sanamuodon täsmentäminen voisi olla paikallaan.

Sana ”viime” viittaa johonkin toistaiseksi, tähän mennessä viimeksi esiintyneeseen (<https://kielikello.fi/viime-viimeinen-ja-viimeisin/>). Kun lakiehdotuksen mukaan erottelusta yhtäjaksoiseen ja kerättyyn asumisaikaan luovutaan, täyttäisi hallinto-oikeuden käsityksen mukaan ehdotettu 13 §:n 1 momentin 2 kohta tarkoituksensa ja olisi yksiselitteisempi jo pelkästään muodossa ”hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa kahdeksan vuotta (asumisaikaedellytys)”. Kyseessä olevasta kohdasta ilmenisi jo näin se, että kansalaisuutta hakeneen henkilön tulee Maahanmuuttoviraston ratkaistaessa hakemuksen oleskella Suomessa asumisaikaan laskettavalla tavalla ja että tätä oleskelua on sallitun määrän ylittävät ulkomaanpoissaolot ja mahdolliset lupakatkokset pois lukien oltava yhteensä 8 vuotta.

Ilman lupaa oleskeltua aikaa ei voimassa olevan lain 15 §:n 2 momentissa ilmenevää ja hallituksen esityksessä kumottavaksi esitettyä poikkeusta lukuun ottamatta

Päiväys
6.5.2024

Diaarinumero
TKUHAO/437/2024

lasketa mukaan asumisaikaan. Kansalaisuuslaista tämä lain yleinen lähtökohta ilmenee 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa, jonka mukaan asumisajan aikana henkilön varsinaisen asunnon ja kodin on oltava ollut Suomessa ja 7 §:ssä, jonka mukaan varsinaisella asunnolla ja kodilla tarkoitetaan henkilön tosiasiallista ja pääasiallista oleskelupaikkaa, jossa hän oleskelee pysyväisluonteisesti. Kansalaisuuslakiin tarkemmin perehtymättömälle henkilölle säännösten merkitys ei aukene helposti. Hallinto-oikeus toteaa uutena asiana, että selvyyttä lisäisi, jos myös muutettavasta lain 15 §:stä jatkossa ilmenisi, että ilman voimassa olevaa oleskelulupaa oleskeltua aikaa ei hyväksytä asumisaikaan.

Lausunnon ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomarit Katja Sorsimo ja Sampo Löf-Rezessy.

Seija Kaijanen
ylituomari